

REFERAT |KRS| Helse- og sosialstyret (2015-2019) d. 11-12-2018

Mødedato Tirsdag d. 11. december 2018 kl. 14:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Program for Helse- og sosialstyrets møte 11.12.18.....	3
Godkjenning av helse- og sosialstyrets protokoll av 06.11.18.....	6
Forslag til årshjul for helse- og sosialstyret 2019.....	8
Presentasjon av prøveprosjekt med aktivitets- og nettverkskoordinator i sykehjem.....	11
Høring - lovfesting av plikt for kommunene til å tilby dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer.....	14
Retningslinjer for bruk av offentlige uterom til arrangementer.....	18

Punkt 65/18: Program for Helse- og sosialstyrets møte 11.12.18

Kristiansand, 03.12.2018

MØTEINNKALLING TIL HELSE- OG SOSIALSTYRET

Dato: 11.12.2018 kl. 14.00

Sted: Formannskapssalen

Innkalling gjelder bare medlemmer. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Forfall meldes snarest til Politisk sekretariat tlf. 905 81 832

PROGRAM FOR MØTET:

Ansvarlig: Virksomhetene Service og integrering og Helsefremming og innovasjon

Kl. 14.00 – 15.30 **Flyktninge- og integreringsarbeidet**
ved virksomhetsleder service og integrering Tone Kylland

Kl. 15.30 – 15.40 **Pause**

Kl. 15.40 – 16.00 **Orientering om utredning av Helsehuskonsept**
ved prosjektleder Grete Dagsvik

Kl. 16.00 – 16.20 **Helse- og sosialstyret som legatstyre**

Kl. 16.20 – 16.40 **Pause**

Kl. 16.40 – **Behandling av sakskart**

SAKSKART			
66/18	201800017-62	<u>Helse- og sosialstyresak:</u> Godkjenning av helse- og sosialstyrets protokoll av 06.11.18	
67/18	201828059-1	<u>Helse- og sosialstyresak:</u> Forslag til årshjul for helse- og sosialstyret 2019	
68/18	201827931-1	<u>Helse- og sosialstyresak:</u> Presentasjon av prøveprosjekt med aktivitets- og nettverkskoordinator i sykehjem	

69/18	201825445-2	<u>Formannskapssak:</u> Høring - lovfesting av plikt for kommunene til å tilby dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens	
70/18	201815418-41	<u>Formannskapssak:</u> Retningslinjer for bruk av offentlige uterom til arrangementer	

Viggo Lütcherath
Leder i utvalg
(sign.)

Punkt 66/18: Godkjenning av helse- og sosialstyrets protokoll av 06.11.18

Bilag

Protokoll Helse- og sosialstyret 06.11.2018

Dato 26. november 2018
Saksnr.: 201800017-62
Saksbehandler Maren Svenning

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
11.12.2018

Godkjenning av helse- og sosialstyrets protokoll av 06.11.18

Forslag til vedtak

[Helse- og sosialstyret godkjenner helse- og sosialstyrets protokoll av 06.11.18](#)

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Maren Svenning
Utvalgssekretær

Vedlegg:
Helse- og sosialstyrets protokoll av 06.11.18

Punkt 67/18: Forslag til årshjul for helse- og sosialstyret 2019

Bilag

forslag til årshjul hs styret

Dato 29. november 2018
Saksnr.: 201828059-1
Saksbehandler Janne B. Brunborg

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
11.12.2018

Forslag til årshjul for helse- og sosialstyret 2019

Sammendrag

I helse og sosialstyrets møte 16. oktober ble det gitt innspill til tema til årshjulet til HS styret for 2019. I forslag til årshjul har en innarbeidet disse.

På grunn av kommunevalg høsten 2019 og pågående kommunesammenslåingsprosess er datoer for hovedutvalgsmøter bare vedtatt for vårsemesteret. I foreslått årshjul er det angitt tema også for høsten, knyttet til samme møteantall som tidligere år, men uten datoer for møtene. Justeringer og endelig fastsettelse av høstens tema fremlegges for HS-styret når datoer for høstens hovedutvalgsmøter er endelig fastsatt.

Til grunn for forslag til årshjul 2019 ligger følgende elementer:
Hver virksomhet har ansvar for hvert sitt hovedtema, der det også er lagt til rette for befaringer.

Tema som er valgt i tilknytning til de ulike virksomhetenes ansvarsområder er i tråd med utfordringer og hovedsatsinger for handlingsprogramperioden 2019-2022, med hovedvekt på prioriterte områder i 2019.

Det er innarbeidet tid til fellesmøter med:

- ✓ Rådet for funksjonshemmede (RFF)
- ✓ Boligselskapet
- ✓ Oppvekststyret (En vil avklare endelig tema med oppvekststyret når dato er fastsatt.)

Det avsettes tid til orientering fra Pasient og brukerombud når årsrapport foreligger

Det er avsatt tid til informasjon og drøfting underveis i prosessen knyttet til handlingsprogrammet

Det avsettes tid til informasjon ved behov om Nye Kristiansand både fra politisk og administrativt nivå.

Forslag til vedtak

Helse – og sosialstyret slutter seg til forslag til årshjul for 2019

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Janne B. Brunborg
Aas. Helse- og sosialdirektør

Vedlegg:
Forslag til årshjul

Punkt 68/18: Presentasjon av prøveprosjekt med aktivitets- og nettverkskoordinator i sykehjem

Bilag

Prosjektrapport_281118

Vedlegg 1 Min livshistorie

Vedlegg 2 Håndbok for frivillig arbeid i sektoren 2018

Dato 29. november 2018
Saksnr.: 201827931-1
Saksbehandler Beatrice Sørensen

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
11.12.2018

Presentasjon av prøveprosjekt med aktivitets- og nettverkskoordinator i sykehjem

Sammendrag

Det vises til vedtak i helse- og sosialstyrets behandling av sak 24/16, prøveprosjekt om aktivitetsledere i sykehjem. Det ble i saken vedtatt at:

- *Prøveprosjektet gjennomføres ved at to sykehjem prøver ut en ordning med aktivitets- og nettverkskoordinatorer. Utprøving bør prosjektorganiseres på en måte som sikrer at erfaringen kan systematiseres og være grunnlag for vurdering av hvordan koordinering av frivillighetsarbeid og nettverksmobilisering kan organiseres ved alle sykehjem. Hovedmålet med prosjektet bør være å fremme økt livskvalitet for beboerne.*

Én aktivitets- og nettverkskoordinator ble ansatt i en 100 % prosjektstilling. Prosjektet startet opp 1. februar 2017, med varighet ut desember 2018. Elvegata omsorgssenter, og sykehjemsavdelingene ved Presteheia omsorgssenter var pilotsykehjem.

Hovedfunn

Samarbeid med tradisjonelle og utradisjonelle organisasjoner, lag og foreninger, enkeltfrivillige og andre bidro til økt mangfold i aktivitetstilbudet. Samtlige som ble kontaktet var positive til å bidra til at beboerne skulle få gode og meningsfulle dager. Beboere utrykte takknemlighet og glede over å få muligheten til å delta i aktivitetene.

Pårørende er ikke frivillige, men viktige bidragsytere ved kartlegging av beboerens livshistorie, interesser og behov. Pårørende satt pris på å få mulighet til å bidra med dette. Kartleggingen førte til større grad av individuell tilpasning av aktivitetene.

Det finnes frivillige aktiviteter på flere av kommunens sykehjem, men det er behov for å sette oppfølgingen, koordineringen, kvalitetssikringen og ivaretagelsen av frivillige i system. Når den frivillige innsatsen retter seg som sårbare målgrupper, er det særlig viktig med en kompetent organisering. Det er behov for en kompetanseheving på frivillighet blant ledelse og ansatte. Suksess, er avhengig av forankring i ledelse, blant ansatte og tillitsvalgte.

Ansatte ved sykehjemmene ser verdien i, og behovet for, samarbeid med frivillige, men er klare på at de ikke har kapasitet til å følge opp frivillige i tillegg til eksisterende arbeidsoppgaver. Ansatte, frivillige organisasjoner og enkeltfrivillige sier at lokale kontaktpersoner på sykehjemmene er nødvendig for at et samarbeid skal fungere og at det er behov for å avsette ressurser for å arbeide med frivillighet og aktivitet i sykehjem. Erfaringene fra prøveprosjektet samsvarer med offentlige føringer, faglitteratur, erfaringer fra andre kommuner og øvrige sykehjem i kommunen.

Forslag til vedtak

Helse- og sosialstyret til saken til orientering

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Maren Toftenes
Prosjektleder

Vedlegg:
Prosjektrapport – Prøveprosjekt med aktivitets- og nettverkskoordinator i sykehjem

Punkt 69/18: Høring - lovfesting av plikt for kommunene til å tilby dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens

Bilag

Høringsbrev - lovfesting av plikt for kommunane til å tilby dagaktivite...

Høringsnotat(1366641)(1)

Dato 23. november 2018
Saksnr.: 201825445-2
Saksbehandler Hilde Engenes

Saksgang
Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato
11.12.2018
12.12.2018

Høring - lovfesting av plikt for kommunene til å tilby dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens

Sammendrag

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring et fremlegg om å lovfeste en plikt for kommunene til å tilby dagaktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demens. Høringsfrist er satt til 14. januar 2019.

Høringsnotatet er utarbeidet på bakgrunn av vedtak gjort av Stortinget om å foreslå endringer i helse- og omsorgstjenesteloven slik atplikten kan inntre fra 1. januar 2020. Departementet mener lovendringen vil bidra til å møte utfordringer knyttet til økningen som vil komme i antall personer som får en demenssykdom. De fleste av disse vil trenge ulike tjenester i løpet av sykdomsforløpet og deres nærmeste vil trenge avlastning og støtte. Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende vil være et godt virkemiddel som også kan bidra til at flere kan bo i eget hjem så lenge som mulig, at flere får tilbud om sosialt fellesskap og aktivitet og det kan også gjøre det lettere for pårørende å stå i jobb.

Kristiansand kommune støtter intensjonen med lovendringen, og mener dagaktivitetstilbud er et viktig bidrag til bedre tilrettelagte helse- og omsorgstjenester til personer med demens og deres pårørende. Kommunen har benyttet seg av tilskuddsordningene som har vært og har etablert dagsentertilbud til målgruppen. Lovfestingen av dagaktivitetstilbud til en spesifikk diagnosegruppe må imidlertid være å betrakte som en utvidelse av gjeldende rett. Dette vil medføre administrative og økonomiske merkostnader for kommunene, og vil særlig gi utslag siden plikten er knyttet til demenslidelser som er anslått at vil doubles frem mot 2040. På denne bakgrunn støtter Kristiansand kommune forslaget til lovendring, men under forutsetning at kommunenes merkostnader kompenseres.

Forslag til vedtak

1. Formannskapet slutter seg til rådmannens forslag til høringsuttalelse.
2. Formannskapet forutsetter at kommunene kompenseres for økonomiske merkostnader ved endringene

Ragnar Evensen
rådmann

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Vedlegg:
Høringsbrev
Høringsnotat

Bakgrunn for saken

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring et fremlegg om å lovfeste en plikt for kommunene til å tilby dagaktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demens. Høringsfrist er satt til 14 januar 2019.

Høringsnotatet er utarbeidet på bakgrunn av vedtak gjort av Stortinget om å foreslå endringer i helse- og omsorgstjenesteloven slik atplikten kan inntre fra 1. januar 2020. Departementet mener lovendringen vil bidra til å møte utfordringer knyttet til økningen som vil komme i antall personer som får en demenssykdom. De fleste av disse vil trenge ulike tjenester i løpet av sykdomsforløpet og deres nærmeste vil trenge avlastning og støtte. Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende vil være et godt virkemiddel som også kan bidra til at flere kan bo i eget hjem så lenge som mulig, at flere får tilbud om sosialt fellesskap og aktivitet og det kan også gjøre det lettere for pårørende å stå i jobb.

Kristiansand kommune støtter intensjonen med lovendringen, og mener dagaktivitetstilbud er et viktig bidrag til bedre tilrettelagte helse- og omsorgstjenester til personer med demens og deres pårørende. Kommunen har benyttet seg av tilskuddsordningene som har vært og har etablert dagsentertilbud til målgruppen. Det må imidlertid betraktes som en utvidelse av gjeldende rett å innføre en eksplisitt plikt til å tilby dagaktivitetstilbud til en spesifikk diagnosegruppe. Det er derfor av stor betydning at departementet understreker at et dagaktivitetstilbud ikke er å forstå som en ensartet tjeneste, men at denne kan organiseres og ytes på ulike måter. Dette er det opp til kommunen å vurdere. Det vil også fortsatt være slik departementet skriver i sitt høringsnotat, at den lovfestede plikten er knyttet til kravet om nødvendig og forsvarlig helsehjelp etter eksisterende lovverk:

«Lova stiller grunnleggjande krav til naudsynte og forsvarlege helse- og omsorgstenester, men gjev kommunane stor fridom når det gjeld organiseringa og innrettinga av tenestetilbodet. Kva som er naudsynt og forsvarleg, må vurderast konkret i kvart einskilt tilfelle med utgangspunkt i faglege vurderingar og andre moment som er relevante når ein skal fastsetje ein rettsleg standard. Dersom det blir lovfest ei plikt for kommunane til å tilby dagaktivitetstilbod til heimebuande personar med demens i tråd med høyringsframlegget, så vil ikkje det i seg sjølv innebere at alle heimebuande personar med demens automatisk skal ha rett til å bli tildelte slike tenester. Sjølv om kommunar får ei plikt til å kunne tilby slike tenester i kommunen, må kommunen framleis gjere ei konkret vurdering av kva for tenester kvar einskild pasient eller brukar må få tilbod om for å få naudsynte helse- og omsorgstenester av forsvarleg kvalitet og omfang.»

Målgruppe

Lovplikten som innføres skal omfatte hjemmeboende personer med demens, det vil si personer som bor i eget hjem eller i et kommunalt omsorgsboligtilbud. Personer som har korttidsopphold på en kommunal helse- og omsorgsinstitusjon er å regne som hjemmeboende og skal ikke miste dagaktivitetstilbudet sitt under korttidsoppholdet.

Egenandel

Det er videre ikke meningen at innføringen av en lovplikt for kommunene til å tilby dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer skal endre på nåværende egenandelsregulering for dagaktivitetstilbud. Det er formålet med tjenestetildelingen som vil være avgjørende for om kommunen kan kreve egenandel eller ikke, og kommunen kan bare kreve egenandel dersom aktivitetstilbudet er tildelt som praktisk hjelp eller opplæring (og ikke til personlig stell eller egenomsorg). Dersom begrunnelsen for tildelingen er andre hensyn eller avlastning av pårørende, kan kommunen ikke kreve egenandel.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Departementet slår fast at lovfesting av en eksplisitt plikt til å ha dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens langt på vei må sies å være en utviding av det kommunale ansvaret etter gjeldende rett. Departementet går ut i fra at tilskuddet som har vært til etablering av dagaktivitetstilbud blir innlemmet i rammetilskuddet til kommunene over kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett fra 2020. Kristiansand kommune har benyttet seg av tilskuddsordningene som har vært frem til nå ved etablering av dagsentertilbud til personer med demens. I 2019 vil tilskuddordninger videreføres på en måte som skal stimulere til ytterligere oppbygging av tilbud frem mot at lovplikten inntre. Kristiansand kommune planlegger etablering av nye dagaktivitetstilbud til personer med demens, også i forbindelse med etablering av Strømmehaven i 2020, og vil forsøke å benytte seg av tilskuddsordningen.

I høringsnotatet understrekes det at dagaktivitetstilbudet kan ta utgangspunkt i eksisterende tjenester, som eksempelvis bruk av støttekontakt eller praktisk hjelp, men det kan også utformes som et eget tjenestetilbud. Uavhengig av kommunens frihet til å utforme tilbudet og tilpasse det lokale forhold, vil plikten være knyttet til diagnosegrupper som vil være i sterk vekst i tiden fremover. En anslår at forekomsten av demenssykdom vil dobles frem mot 2040. Dette vil stille store krav til utviklingen av helse- og omsorgstjenester generelt, både når det gjelder kapasitet, kompetanse og samhandlingsformer – blant annet opp mot fastlegetjenesten som en sentral og integrert del av tjenestene og samhandlingen med spesialisthelsetjenesten som vil være kritisk med tanke på å sikre gode pasientforløp for denne målgruppen. Fysisk utforming og arkitektur vil bli viktigere i planlegging. Samspillet med pårørende og frivillige vil være av stor betydning. I dette krevende fremtidsbildet er det derfor avgjørende at kommunene settes ressursmessig i stand til å håndtere en ny, spesifikk plikt til å tilby dagaktivitetstilbud til målgruppen. På denne bakgrunn støtter Kristiansand kommune forslaget til lovendring, men under forutsetning at kommunenes merkostnader kompenseres.

Punkt 70/18: Retningslinjer for bruk av offentlige uterom til arrangementer

Bilag

Retningslinjer for bruk av offentlige uterom til arrangementer, 23.november 2018

Retningslinjer for bruk av offentlige uterom til arrangementer, 23.november 2018

Høringsinnspill med administrasjonens kommentarer

Dato 14. november 2018
Saksnr.: 201815418-41
Saksbehandler Helene Hostad Tønnessen

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Kulturstyret
By- og miljøutvalget
Formannskapet

Møtedato

11.12.2018
12.12.2018
20.12.2018
16.01.2019

Retningslinjer for bruk av offentlige uterom til arrangementer

Sammendrag

Retningslinjer for bruk av offentlige uterom er utarbeidet med bakgrunn i sak om «Bruk av offentlige rom til arrangementer» i Rådmannens ledergruppe (RLG) 1.11.2016. Det ble den gangen gjort følgende vedtak:

RLG gir sin tilslutning til at det settes ned en bredt sammensatt arbeidsgruppe som ser på bruk av kommunens arealer til arrangementer.

I RLG 7. mars 2018 ble det fattet følgende vedtak:

En tverrsektoriell arbeidsgruppe utarbeider innen 1.10.2018 forslag til «Retningslinjer for bruk av offentlige uterom til arrangementer».

Formålet med retningslinjene er at de skal:

- Bidra til mer helhetlig, strategisk og målrettet styring av offentlige uterom til arrangementer i Kristiansand.
- Medvirke til positiv utvikling av arrangementsbyen Kristiansand og gi større forutsigbarhet for arrangører.
- Være et styringsverktøy for administrasjonen og en praktisk veileder for arrangører.

Rådmannen sendte ut *Forslag til retningslinjer for bruk av offentlig uterom til arrangementer* på høring fra 5. oktober til 31. oktober 2018. I tillegg har en rekke sentrale aktører fått tilsendt retningslinjene direkte. 16. oktober ble det gjennomført et åpent høringsmøte i Rådhuskvartalet med representanter fra arrangørmiljøet, velforeninger, privatpersoner og administrasjonen. Det har kommet inn 8 høringsinnspill til retningslinjene. Flere av innspillene har resultert i endringer i retningslinjene. Mange av høringsinstansene kommer med positive tilbakemeldinger på at det utarbeides retningslinjer for bruk av offentlige uterom til arrangementer.

Rådmannen vurderer at forslaget som legges fram til behandling forholder seg til overordnede planer og strategier i kommunen og ivaretar høringsinnspillene som har kommet inn.

Forslag til vedtak

1. Formannskapet vedtar «Retningslinjer for bruk av offentlige uterom til arrangementer» datert 23. november 2018.
2. Retningslinjene evalueres ved behov og mindre endringer/justeringer vedtas av By- og miljøutvalget.

Ragnar Evensen
Rådmann

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

Vedlegg:

Retningslinjer for bruk av offentlige uterom til arrangementer, 23.november 2018
Høringsinnspill med administrasjonens kommentarer

Bakgrunn for saken

Retningslinjer for bruk av offentlige uterom er utarbeidet med bakgrunn i sak om «Bruk av offentlige rom til arrangementer» i Rådmannens ledergruppe (RLG) 1.11.2016 med notat fra organisasjonsdirektøren datert 4.10.2016. Det ble den gangen gjort følgende vedtak:

RLG gir sin tilslutning til at det settes ned en bredt sammensatt arbeidsgruppe som ser på bruk av kommunens arealer til arrangementer.

Arbeidsgruppa skal ha representanter fra Teknisk sektor (parkvesenet), Kultur, Organisasjon (Team Arrangement) og Helse- og Sosial (miljørettet helsevern og virksomhet oppfølging).

Oppstartsmøte for arbeidsgruppen ble av ulike grunner ikke avholdt før 18. september 2017. Det ble så enighet om at kulturdirektørens stab skulle ta på seg koordineringen av arbeidet med oppstart i mars måned 2018. I RLG 7. mars 2018 ble det fattet følgende vedtak:

En tverrsektoriell arbeidsgruppe utarbeider innen 1.10.2018 forslag til «Retningslinjer for bruk av offentlige uterom til arrangementer».

Den tverrsektorielle arbeidsgruppen har i utarbeidelsen av retningslinjene gjennomført fire arbeidsmøter, 26. april, 28. mai, 21. august og 6. november 2018. Arbeidsgruppen har bestått av representanter fra:

- Team vert og arrangement
- Helse og sosialdirektørens stab
- Miljørettet helsevern
- Parkvesenet
- Planavdelingen
- By- og samfunnsenheten
- Virksomhet oppfølgingstjenester
- Kulturdirektørens stab

13. juni 2018 ble det gjennomført en muntlig presentasjon og innspillsrunde i formannskapet.

Rådmannen sendte ut *Forslag til retningslinjer for bruk av offentlige uterom til arrangementer* på høring fra 5. oktober til 31. oktober 2018. Informasjon om høringsutkastet og gjennomføring av offentlig høringsmøte ble offentliggjort med annonse i Fædrelandsvennen 9. oktober 2018, på kommunens hjemmesider og facebook-sider. I tillegg har en rekke sentrale aktører fått tilsendt retningslinjene direkte.

16. oktober ble det gjennomført et åpent høringsmøte i Rådhuskvartalet med representanter fra arrangørmiljøet, velforeninger, privatpersoner og administrasjonen. Med kun fem eksterne representanter var det ikke et stort oppmøte, men det ble en god dialog mellom partene og flere innspill ble lagt frem. Alle fremmøtte ble bedt om å sende inn sine innspill skriftlig til post.kultur@kristiansand.kommune.no slik at detaljer i innspillene ikke skulle gå tapt.

Retningslinjenes innhold

Retningslinjene er inndelt i fire kapitler:

1. Innledning
2. Søknadsprosedyrer og generelle regler
3. Bruk av offentlige uterom til arrangementer
4. Nødvendige tillatelser og arrangørens plikter

Formål og virkeområde

Retningslinjene skal:

- Bidra til mer helhetlig, strategisk og målrettet styring av offentlige uterom til arrangementer i Kristiansand.
- Medvirke til positiv utvikling av arrangementsbyen Kristiansand og gi større forutsigbarhet for arrangører.
- Være et styringsverktøy for administrasjonen og en praktisk veileder for arrangører.

Retningslinjene gjelder for offentlige uterom i sentrum og er førende for alle utendørsarrangementer som driver midlertidig organisert aktivitet.

Retningslinjene evalueres ved behov og mindre endringer/justeringer vedtas av By- og miljøutvalget.

Generelle regler og reguleringer

Retningslinjene lister opp en lang rekke generelle regler leietakere av offentlige uterom må forholde seg til, som nødvendige tillatelser, leie for bruk av uterom, at utstyr og installasjoner må være i forskriftsmessig stand, avspilling av musikk, universell utforming, miljøkrav, ansvar i forhold til skade og slitasje, renhold, avlysning m.m.

I tillegg blir følgende reguleringer spesifisert for hvert uteområde:

- Maks antall arrangement i året per arrangementsområde
- Maks antall dager per arrangement
- Hvor lenge et arrangement kan vare / tidsbegrensning
- Når alkoholserving kan begynne

Offentlige uterom

Følgende uterom er omtalt i retningslinjene:

Tresse	Tangenparken
Wergelandsparken	Bystranda
Torvet – øvre del	Børsparken
Torvet – nedre del	Nybyen
Odderøya Amfi	Camilla Colletts plass
Bendiksbukta på Odderøya	Ravnedalen
Gravane	Kulturaksen

Nødvendig tillatelser og arrangørens plikter

Leietaker må forholde seg til en rekke offentlige instanser når det skal arrangeres et arrangement i det offentlige rom.

- Det må søkes arrangementstillatelse til Politiet
- Det er meldeplikt til Brannvesenet
- For håndtering av mat og drikke på arrangementer bør Mattilsynet kontaktes.
- Ønskes det å skjenke alkohol må det sendes søknad om skjenkebevilling til kommunen.
- Dersom det skal spilles musikk må leietaker forholde seg til kommunens generelle bestemmelser for lyd og lydforsterkning, som følger anbefalingene fra veileder IS-0327, Musikkanlegg og helse.
- Dersom arrangementet krever det, må det lages en skiltplan som avklares med kommunen, før den godkjennes av Politiet.
- Arrangører oppfordres til å utarbeide gjennomtenkte og gode sikkerhetsrutiner og planer for sine arrangementer.

Høringsinnspill

Det har kommet inn 8 høringsinnspill til retningslinjene. 7 av 8 innspill kom inn til fristen 31. oktober 2018. Det var enighet om at samtlige innspill skal behandles. Mange av høringsinstansene kommer med positive tilbakemeldinger på at det utarbeides retningslinjer for offentlige uterom til arrangementer. Et sammendrag av innspillene er referert og kommentert av administrasjonen i vedlegg. Det kom også inn flere innspill på høringsmøtet 16. oktober 2018. De viktigste innspillene er gjort rede for nedenfor under vurdering av høringsinnspill.

Vurdering av høringsinnspill

Det har kommet noen forslag til endringer blant de skriftlige høringsinnspillene. De viktigste av disse omhandler:

- Behov for å få frem at arrangementer rettet mot allmenheten skal være universelt utformet og at det stilles krav til at tilgjengelighet skal ivaretas og ledsagerbevis skal godtas. (Kristiansand og omegn lokallag av Norges Blindforbund (dok.35), Norges Handikapforbund Agder (dok. 36), Norges Handikapforbund Ungdom Agder (dok. 37)) 7.
- Behov for at leietakere og arrangører må ta større hensyn til beboere og nærmeste naboer av arrangementsplasser. (Niklas Dimitri Halseide, beboer i Kongens gt. 9 (dok. 38), Bystranda Aveny borettslag, Sameiet Bystranda Park, Sameiet Bystranda Terrasse, Bystranda Blå, under oppføring Sameiet Tangen Ytterst (dok. 39))
- Gjøre det enklere for beboere og berørte parter å involvere seg, melde fra og gi tilbakemelding på arrangementer til kommunen. (Bystranda Aveny borettslag,

Sameiet Bystranda Park, Sameiet Bystranda Terrasse, Bystranda Blå, under oppføring Sameiet Tangen Ytterst (dok. 39))

- Behov for å tydeliggjøre at kommunen er åpen for dialog om nye arrangementsplasser, slik at retningslinjene ikke oppfattes som begrensende på arrangørene i byen. (Palmesus (dok. 40))

De viktigste innspillene fra høringsmøtet omhandler:

- Tydeliggjøre hva andre overtredelser i kap. 2.3 innebærer (Ole Lunde (Eiendomsutvikler på Tangen))
- Behov for å fjerne navnet Palmesus i omtalen av Bystranda. (Ole Lunde (Eiendomsutvikler på Tangen))
- Tydeliggjøre at retningslinjene ikke er gjeldende for mindre sosiale arrangementer arrangert av velforeninger e.l. (Ståle Olsen (Foreningen Posebyen))
- Behov for informasjon om at kommunen kan bidra med kontaktinfo til beboere rundt arrangementsområder til arrangører. (Ole Lunde (Eiendomsutvikler på Tangen))

Endring av retningslinjer

Rådmannen vurderer at mange av innspillene vil styrke retningslinjene. Retningslinjene foreslås derfor endret slik:

- Kap 2.2 Generelle regler ved utleie har fått inn et nytt punkt 7 som lyder slik: *Arrangementer rettet mot allmenheten skal ifølge likestillings- og diskrimineringslovens § 17 tilrettelegges for universell tilgjengelighet.* <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51>. *Leietaker er ansvarlig for at tilretteleggingsplikten oppfylles. Ledsagerbevis skal aksepteres.*
- Det legges til et nytt underkapittel i kapittel 2, med følgende innhold: 2.4 Medvirkning og godt naboskap
Kommunen ønsker et godt samarbeid med arrangører, leietakere, beboere i sentrum og nærmeste naboer til byens offentlige uterom. Informasjon og dialog er sentralt i dette arbeidet.
Berørte parter kan sende inn tilbakemelding på arrangementer som blir arrangert i byen til Arrangementskontoret på e-post: post.arrangement@kristiansand.kommune.no

Arrangører og leietakere må:
  - legge til rette for best mulig tilgjengelighet for beboere under opprigg, nedrigg og avvikling av arrangementer.
  - sende ut nabovarsel til berørte naboer (Arrangementskontoret kan være behjelpelig med kontaktinfo til beboere rundt arrangementsområder).
  - tilby beboere alternativ parkering i nærhet av bolig dersom de ikke har tilgang til sin private parkering.
  - gi tilbud om alternativ overnatting på hotell i Kristiansandsområdet til nærmeste naboer. Se kap 4.5 for detaljer.»
- I kap. 3.1 Oversikt og bruk av arrangementsområder i sentrum under beskrivelsen av Bystranda endres teksten under hva uterommet er egnet til, til: *Mindre arrangementer hvor området ikke må sperres av. Ett stort arrangement tillates årlig.*

Videre endres reguleringene for alkoholserving til: *Ingen alkoholserving for mindre arr./ ett stort arrangement fra kl.12.*

- Avsnittet i kap. 3.1 etter Oversikt og bruk av arrangementsområder i sentrum endres til å lyde slik:
Ved ønske om å ha arrangement i uterom som ikke er nevnt i oversikten, ta kontakt med arrangementskontoret for å gå i dialog om dette. Retningslinjene er ikke gjeldende for mindre, sosiale arrangementer arrangert av velforeninger e.l.
- I kap. 2.3 legges følgende avsnitt til:
Det kan og utstedes gebyr dersom arrangør bryter reguleringene som er bestemt i forhold til støy, tidsbegrensninger og alkoholserving på de bestemte arenaene.

Utover dette vurderer rådmannen at høringsinnspillene omhandler detaljeringsnivå som ikke hører til i retningslinjene.

Rådmannen foreslår i tillegg følgende endringer:

- Fjerne hele kapittel 5 som inneholder vedlegg, da de er unødvendig å ha med i retningslinjene. Vedleggene kan heller vises til i retningslinjene med linker.
- Endre rekkefølgen på kapittel 2 og 3 og presentere Søknadsprosedyrer og generelle regler ved utleie som kapittel 2 og Bruk av offentlige uterom som kapittel 3.

Konklusjon

Retningslinjene er et verktøy for en mer helhetlig, strategisk og målrettet styring av offentlige uterom til arrangementer i Kristiansand. Rådmannen vurderer at forslaget som legges fram til behandling forholder seg til overordnede planer og strategier i kommunen og ivaretar høringsinnspillene som har kommet inn. Retningslinjene er utarbeidet i bred dialog med kommunens ulike fagmiljøer og eksternt med sentrale aktører. Rådmannen har forventninger til at retningslinjene skal medvirke til positiv utvikling av arrangementsbyen Kristiansand